Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	17Co/160/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6714206435
Dátum vydania rozhodnutia:	24. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Zita Nagypálová
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2017:6714206435.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Jany Krnáčovej ako členov senátu, v právnej veci žalobcu D. J., nar. XX. E. XXXX, trvale bytom J. U. R. XXX/X, XXX XX T. R., zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému POHOTOVOSŤ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o zaplatenie 864,- Eur s prísl. o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č. k. 14C/78/2014 - 71 zo dňa 24. septembra 2015, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen (ďalej ako „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“ event. „okresný súd“) zamietol žalobu (prvý výrok) a žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal (druhý výrok).
1.1 Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o úvere zo dňa 06. februára 2009, na základe ktorej poskytol žalovaný žalobcovi úver v sume 900,- Eur a žalovaný sa zaviazal vrátiť túto sumu spolu s poplatkom v celkovej sume 1.764,- Eur. Žalobca zaplatil poslednú splátku úveru dňa 23. februára 2010. Celkovo žalobca uhradil žalovanému sumu 1.764,- Eur. V sume 864,- Eur, ktorá predstavovala poplatok za poskytnutie úveru podal žalobca dňa 05. mája 2014 žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie v prvom rade vymedzil o akú formu bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka ide. Dospel k záveru, že žalovaný sa bezdôvodne obohatil tým, že získal majetkový prospech plnením bez právneho dôvodu, a to tým spôsobom, že prijal úroky a poplatky z úveru poskytnutého žalobcovi, na ktoré mu podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej ako „z. č. 258/2001 Z. z.“) nevznikol nárok. Súd prvej inštancie nemal pochybnosti o tom, že predmetný úver poskytnutý na základe Zmluvy je spotrebiteľský.
1.2 Ťažiskovo sa prvoinštačný súd zaoberal v konaní námietkou premlčania vznesenou žalovaným a dospel k záveru, že túto námietku vzniesol žalovaný úspešne. Súd prvej inštancie neskúmal plynutie dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, pretože dospel k záveru, že žalobcovi márne uplynula objektívna premlčacia doba. Udalosťou, ktorá podnietila začiatok plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby bolo zaplatenie poslednej splátky úveru žalobcom žalovanému dňa 23. februára 2010. Týmto dňom došlo zo strany žalovaného k bezdôvodnému obohateniu získaním majetkového prospechu plnením bez právneho dôvodu tým, že žalovaný prijal poslednú splátku úveru, v ktorej boli započítané aj úroky a poplatky, na ktoré žalovanému nevznikol nárok. Trojročná objektívna premlčacia doba plynula

od tejto udalosti a uplynula dňa 23. februára 2013. Žalobca podal na súd prvej inštancie žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 05. mája 2014, teda po uplynutí trojročnej objektívnej premlčacej doby. Ďalej sa súd prvej inštancie zaoberal plynutím, resp. neplynutím desaťročnej objektívnej premlčacej doby a dospel k záveru, že úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie neuvedením ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej ako „RPMN“) v úverovej zmluve uzavretej so žalobcom preukázaný nebol. Vychádzal pritom z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom práve. Prvoinštančný súd konštatoval, že na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia žalobcu o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, ale je nutné v každom jednotlivom konkrétnom prípade s poukazom na okolnosti uzavretia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel, alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Pri posúdení, či ide o úmyselné konanie alebo nie, teda nemožno vychádzať zo súčasného stavu, ale výlučne len zo stavu, ktorý trval v čase uzatvárania úverovej zmluvy. Žalovaný síce skutočne chcel získať na základe Zmluvy odplatu vo forme úrokov, avšak táto skutočnosť ešte sama o sebe nedokazuje jeho úmysel bezdôvodne sa obohatiť. V čase uzatvorenia zmluvy žalovaný nemohol predpokladať, že súd v neskoršom časovom horizonte posúdi Zmluvu ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, najmä ak žalobca v Zmluve prehlásil, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania z čoho žalovaný mohol vyvodiť, že žalobca nekoná ako spotrebiteľ.
1.3 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 451 ods. 1, 2 a § 107 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej ako „Občiansky zákonník“). Na rozhodnutie o trovách konania aplikoval § 142 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej ako „Občiansky súdny poriadok“), podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V prejednávanej veci bol úspešný žalovaný. Keďže si však žalovaný náhradu trov konania neuplatnil, súd prvej inštancie mu náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Odôvodnil ho v zmysle ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej ako „O. s. p.“) tým, že prvoinštančný súd vec nesprávne právne posúdil, nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, tým že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ďalej tým, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým záverom a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca v odvolaní namietal najmä nesprávne posúdenie plynutia desaťročnej objektívnej premlčacej doby zo strany súdu prvej inštancie. Podľa názoru žalobcu je úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť zrejmý a vyplýva z jeho dlhodobého ignorovania zákonnej povinnosti uvádzať v zmluvách RPMN. Aj v predmetnej Zmluve údaj o RPMN chýba a to napriek tomu, že žalovaný už od roku 2001 aktívne podniká v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov a bol viackrát rozhodnutiami súdov Slovenskej republiky upozornený na ignorovanie zákonnej povinnosti uvádzať v zmluvách o úvere zákonné náležitosti. Žalobca ďalej v odvolaní uviedol, že celé rozhodnutie prvoinštančného súdu považuje za nepreskúmateľné z dôvodu, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy názor Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej ako „Krajský súd“), sp. zn. 23Sp/19/2009 zo dňa 10. apríla 2008. V tomto rozhodnutí krajský súd uviedol, že výška úrokov, ktoré žalovaný ako dodávateľ žiadal a prijímal od spotrebiteľov je v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný poukazoval na fakt, že predmetné rozhodnutie krajského súdu bolo doručené žalovanému už pred uzatvorením Zmluvy. Z toho dôvodu muselo byť žalovanému zrejmé, že výška odplaty, ktorú určuje je nezákonná, no napriek tomu výšku tejto odplaty vo svojich zmluvách nezmenil. Na základe uvedeného navrhol žalobca napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť v celom rozsahu a vrátiť vec súdu prvej inštancie. Zároveň navrhol, aby odvolací súd priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania a v prípade zmeny rozhodnutia aj trovy prvoinštančného konania.

3. Dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ,,C. s. p.“), ktorý v § 470 ods. 1 ustanovuje, že tento zákon platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti Podľa § 470 ods. 2 C. s. p., právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

4. Krajský súd, ako funkčne príslušný na prejednanie odvolania v zmysle § 34 C. s. p., vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.) a rozsudok prvej inštancie podľa § 387 ods.1, 2, C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

5. Podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a v plnom rozsahu sa stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie, na ktorý ďalej v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. len poukazuje. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, aplikoval správne ustanovenia právnych predpisov a vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného viazaný zaoberal sa pri posudzovaní veci iba tvrdeniami žalobcu uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či (ne)došlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok.

7. Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť, či prvoinštačný súd správne zhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovaným, najmä z hľadiska aplikácie desaťročnej objektívnej premlčacej doby pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia.

8. V zmysle § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je podľa § 451 ods. 2 majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

9. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. V zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

10. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie a konštatuje, že rozhodnutie vo výroku ako aj v odôvodnení je v súlade s ustálenou praxou senátu 17Co Krajského súdu v Banskej Bystrici. Po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd vyslovuje názor, že je nepochybné, že zo strany žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu. Na úkor žalobcu sa žalovaný obohatil tým, že získal majetkový prospech plnením bez právneho dôvodu, keď prijal od žalobcu úroky a poplatky zo spotrebiteľského úveru, na ktoré mu v zmysle z. č. 258/2001 Z. z. nevznikol nárok. Prvoinštančný súd správne posúdil námietku premlčania vznesenú žalovaným za použitia ustanovení § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Z konania je preukázané, že žalobca uhradil poslednú splátku úveru dňa 23. februára 2010. Týmto okamihom bolo dovŕšené bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného a nastala skutočnosť určujúca začiatok plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 23. februára 2013. K plynutiu desaťročnej objektívnej premlčacej doby nedošlo, nakoľko nebol preukázateľne dokázaný úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť. Na zdôraznenie dôvodov správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že na preukázanie úmyslu žalovaného nepostačuje konštatovanie o dlhoročnej zaužívanej praxi žalovaného v oblasti spotrebiteľských zmlúv, resp. vedomosť žalovaného, že viaceré nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly spotrebiteľských zmlúv vyhlásené súdom za neplatné, prípadne úvery poskytnuté spotrebiteľom vyhlásené za bezúročné a bez poplatkov. Aby mohol súd objektívne zhodnotiť vedomostnú zložku úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť, potreboval by osobitne posúdiť okolnosti uzatvárania každej úverovej zmluvy a preukázať, že žalovaný si bol v čase uzavretia vedomý skutočnosti, že sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohacuje. V prejednávanej veci žalobca relevantne nepreukázal, že by v čase uzavretia Zmluvy existoval úmysel žalovaného, ktorý by smeroval k bezdôvodnému obohateniu. Žalovaný v čase uzavretia Zmluvy nemohol predvídať, že v dôsledku neskorších legislatívnych zmien prijatých za účelom úpravy práv a povinností v spotrebiteľských zmluvách v záujme ochrany práv spotrebiteľov pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami súd posúdi Zmluvu ako spotrebiteľskú, neobsahujúcu náležitosti v zmysle z. č. 258/2001 Z. z. Odvolací súd okrem iného poukazuje na početné zmeny a novely zákonných ustanovení upravujúcich spotrebiteľské zmluvy v Občianskom zákonníku, ako aj v osobitných právnych normách upravujúcich spotrebiteľské právo v jednotlivých obdobiach účinnosti a platnosti (zákon č. 258/2001 Z. z., zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a

o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov). Aj v dôsledku citovaných zákonných úprav je značne obtiažne jednoznačne a nespochybniteľne preukázať úmysel žalovaného v čase uzatvárania úverových zmlúv uzatvárať tieto zmluvy s úmyslom bezdôvodne sa obohatiť na úkor úverových dlžníkov.

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vrátane výroku o trovách posúdil ako vecne správny a potvrdil ho v zmysle § 387 ods. 1, 2 C. s. p.

12. O trovách odvolacieho konania rozhodoval odvolací súd v zmysle § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. V dôsledku miery úspechu žalovaného v odvolacom konaní mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže si však žalovaný žiadne trovy neuplatnil a z obsahu spisu vyplýva že mu žiadne konkrétne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd mu trovy odvolacieho konania nepriznal

13. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu
a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
(§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.); dovolanie
v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b)
(§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1

C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh)
(§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa
(§ 429 ods. 2 C. s. p.).